

آرش کاویانی

در باره‌ی در آستانه‌ی کتاب گزیده‌ی شعرهای ادمن ژا‌بس به ترجمه‌ی محمود مسعودی:

Arash kavyani

[کتاب‌خوان [goodreads.com](https://www.goodreads.com)]

۲۶ آوریل ۲۰۲۳

من با برگردان دقیق استاد «محمود مسعودی»، ادمن ژا‌بس و «در آستانه‌اش» را شناختم. کتابی که بیش دو سال است (راحت‌ام نگذاشته راحت‌اش نگذاشتم) در قفسه نگذاشته‌ام تا کنار دیگر نویسندگان پاهای‌اش را از کتابخانه‌ام پایین بیاندازد و شب‌ها روی طبق چوبی ضرب بگیرد و با ناخن هایش بیدارم کند و هر‌هر به خیرگی‌ام بخندد!

نه او کنار من می‌خواهد.

آخ چه می‌شد استاد مسعودی عزیز و زبان‌شناس، این خالق سورة الغراب و کلاغ راوی انقلاب و نمایش نامه‌های دهشت‌بار، این عاشق تبعید شده، تمام «پرسش‌ها» را ترجمه می‌کرد و صدها نفر را مسلح به جلیقه‌های انتحاری می‌فرستاد میان خیل خفتگان تا انفجارشان به متن دچار کند ملتی را.

در قسمتی از کتاب «پرسش‌ها» فصلی در آستانه‌ی کتاب ژا‌بس این چنین آیات‌اش را نازل می‌کند. ژا‌بسی که گویی بارِ تبارِ یهودی و دریه‌دری‌های تاریخی‌اش به گوش تمام واژه‌گان‌اش سنجاق شده اما فقط جای آن سنجاق، آن سوراخ، آن ورطه پیدااست...

— سرنوشت تو چیست؟

— گشودن کتاب.

— در کتاب ای آیا؟

— جای من در آستانه است.

— پی چه گشته ای که پیاموزی؟

— گاهی می‌مانم بر راه چشمه‌ها و پرس‌وجو می‌کنم از نشانه‌ها، جهانِ پیشینیانم.

— واژگانِ بازیافته را مو می‌شکافی.

— شبان و بامدادانِ هجاهایی که از آن من اند، آری.

— گم می‌شوی.

— دوهزار سال است که راه می‌روم.

آری چنین گفت آن که به یوکل شباهت داشت

این چنین بود که ترجمه استاد مسعودی از هانری میشو شانزده دفتر را خواندم با ترجمه الهی مقایسه کردم با اینکه از زبان مبدا یعنی فرانسه اندوخته‌ای ندارم اما حیرت از این همه هشیاری استاد مسعودی کتمان‌ناپذیر بود. در ایران یک مصاحبه از ژابس در نشر نگاه چاپ شده به نام قمار نوشتن، که در بین مصاحبه شوندگان امیل سیوران یا چوران آن شوریده سر قله‌های یأس نیز حضور دارد و یک ترجمه از اشعار فرانسوی نشر ثالث دارد که یک شعرجستار از ژابس در ابتدای آن خودنمایی می‌کند گمان می‌کنم ترجمه از مهشید نونهالی و سپانلوی عزیز و بارانش باشد.

به هر روی در آستانه کتاب به رغم کوتاهی‌اش ویرانگر است و ماندگار، خیره‌کننده است، موجز و بران. با دو ضمیمه از دریدا و خود استاد محمود مسعودی

امروز که چندم اردیبهشت ۱۴۰۲ است این یادداشت را می‌بینم، باید اضافه کنم استاد محمود مسعودی عزیز مدت یکی دو سال است که دیوان حیرت‌انگیزِ ادمن ژابس «آستانه شن» را بصورت کامل ترجمه و منتشر کرده‌اند. ۵۷۰ صفحه عیشِ مدام.

<https://www.goodreads.com/book/show/۴۱۴۵۴۸۷۲>

[تغییرهای اندکی دادم بی‌آن‌که به متن آسیبی برسد، یا که چیزی حذف شده باشد. م.م.]